

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
srijeda,
20. listopada 1954.
Izlazi tjedno
God. III. Broj 114
Cijena 10 dinara

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

Pred izbore za Vijeće proizvođača

Predloženo 160 kandidata

Radnici će svoje predstavnike birati 22., a poljoprivrednici 24. o. m. j.

Završene su tehničke pripreme za izbore vijeća proizvođača Narodnog odbora kotara. Vrijeme koje još preostaje do izbora koristit će se za političku agitaciju, koja će trebati da pridonese što većem odazivu birača na predstojećim izborima, kao i da oni

U vijeće proizvođača Narodnog odbora kotara bira se 50 odbornika, od toga u grupi industrije, trgovine i zanatstva 42, a u onoj poljoprivrede 8. Međutim, na zborovima birača, koji su održani u izbornim jedinicama, predložen je daleko veći broj kandidata, i to 104 u grupi industrije, a 56 u grupi poljoprivrede. Upravo zbog velikog broja kandidata u ovo preostalo vrijeme do izbora organizacija Sindikata i Saveza komunista pojačat će u najvećoj mjeri političku aktivnost. U ovom slučaju ta politička agitacija trebala bi da osigura upravo ono što je i najbitnije: da birači izaberu za odbornika Kotarskog vijeća proizvođača zaista najbolje i najsposobnije drugove i drugarice.

Medu predloženim kandidatima u grupi industrije, trgovine i zanatstva ima 60 radnika, 28 službenika, 10 direktora, 4 tehničara i 2 obrtnika. U grupi poljoprivrede od 56 kandidata 1 je direktor, a ostali zemljoradnici. Medu kandidatima samo je šest žena, od čega jedna u grupi poljoprivrede. Tako neznatan broj žena — kandidata ni u kom slučaju ne odgovara proporcionalnom učešću žena u proizvodnji, a niti odgovara njihovoj ulozi i položaju u našem socijalističkom društvu. Za taj propust donekle su krive i žene, koje su imale prilike da se pretihodno dogovore i da za kandidata predlože najbolje iz svoje sredine.

Medu predloženim kandidatima u grupi industrije, trgovine i zanatstva ima 60 radnika, 28 službenika, 10 direktora, 4 tehničara i 2 obrtnika. U grupi poljoprivrede od 56 kandidata 1 je direktor, a ostali zemljoradnici. Medu kandidatima samo je šest žena, od čega jedna u grupi poljoprivrede. Tako neznatan broj žena — kandidata ni u kom slučaju ne odgovara proporcionalnom učešću žena u proizvodnji, a niti odgovara njihovoj ulozi i položaju u našem socijalističkom društvu. Za taj propust donekle su krive i žene, koje su imale prilike da se pretihodno dogovore i da za kandidata predlože najbolje iz svoje sredine.

Medu predloženim kandidatima u grupi industrije, trgovine i zanatstva ima 60 radnika, 28 službenika, 10 direktora, 4 tehničara i 2 obrtnika. U grupi poljoprivrede od 56 kandidata 1 je direktor, a ostali zemljoradnici. Medu kandidatima samo je šest žena, od čega jedna u grupi poljoprivrede. Tako neznatan broj žena — kandidata ni u kom slučaju ne odgovara proporcionalnom učešću žena u proizvodnji, a niti odgovara njihovoj ulozi i položaju u našem socijalističkom društvu. Za taj propust donekle su krive i žene, koje su imale prilike da se pretihodno dogovore i da za kandidata predlože najbolje iz svoje sredine.

PRIPREME ZA ELEKTRIFIKACIJU OPCINE PRIMOSTEN I ROGOZNICA

Već duže vrijeme na sastancima općinskog odbora SSRN, općinskog komiteta i sjednicama općinskog NO-a raspravljalo se o pripremama za elektrifikaciju tog područja.

Drugom polovinom lipnja o. g. održan je zajednički sastanak sa predstavnicima općina Marina (kotar Split), Primošten, Rogoznica, JNA i Tvornice ribljih konzervi. Na tom sastanku stvoren je pripremni odbor, koji je imao zadatak da kod Elektrodalmacije u Splitu ispita kuda će proći glavni vod, kao i sve ostalo što je u vezi sa tim zadatkom.

Nakon što je pripremni odbor sve to ispitaio, 14. o. m. j. održan je širi sastanak sa predstavnicima navedenih općina, JNA i Tvornice, na kojem su dana sva potrebna obavještenja. Rezultat je bio osnivanje odbora za elektrifikaciju od 23 člana i u okviru užeg odbora od pet članova. Najvažnije je da se svi aktivisti založe i pravilno objasne biračima važnost tog pothvata. O elektrifikaciji raspravljano je i na općinskom savjetovanju u Rogoznici 17. o. m. j. kojem su, pored 76 predstavnika političkih, masovnih i društvenih organizacija, prisustvovali i narodni zastupnici drugovi dr. Ivan Ribar i Pere Skarica.

Odbor za elektrifikaciju očekuje da će zainteresirani kotarski NO-i, JNA i ribarski kombinat »Kornat« u Šibeniku u granicama svojih financijskih sredstava potpomoći izvođenje elektrifikacije.

Ivan Goleš

Polaganje vijenaca u Drnišu

U nedjelju su Šibenčani položili u Drnišu vijence na mjestu gdje su strijeljani prvi šibenski partizani i mnogi drniški rodoljubi.

Na nogometnom igralištu okupilo se više stotina građana Šibenika i Drniša.

Potpukovnik JNA Šibenčanin Božo Blažević u kratkom govoru osvjedožio je uspomenu na prve šibenske partizane s kojima je kolovoza 1941. god. zajedno pošao u oružanu borbu protiv okupatora i domaćih izdajnika. Božo Blažević, govoreći o tome, nije mogao suzdržati suze.

U ime Šibeniku vijence su položili predstavnici narodne vlasti, društvenih organizacija i radnih kolektiva.

Proslava ustanka naroda Bilica

U nedjelju 10. o. m. j. narod Bilica je svečano proslavio 12-godišnjicu ustanka.

U toku Narodnooslobodilačkog rata, a na poziv KPJ, 420 Biličana pošlo je u partizane da se s oružjem bori protiv fašističkog zavojevača i domaćih izdajnika. U tim borbama širom zemlje palo je 226 mještana Bilica. Okupator je uočio njihovu revolucionarnost, te je pokušao da svim sredstvima, pa i onim najvrednijim, slomije borbeni duh Biličana, ali usprkos zlostavljanja, paleža i pljačke on u tome nije uspio. U zatvore i logore odvedeno je 109 mještana, zapaljeno je 177 kuća, a opljačkano je raznovrsne robe u vrijednosti od preko 15 milijuna dinara.

Na proslavi je, između ostalih, govorio i drug Slavica Dane jedan iz grupe koja je 9. listopada 1942. pošla u partizane. Sekretar kotarskog komiteta SK drug Pere Skarica je u svom izlaganju podvukao uspjehe, koji su nakon rata postignuti u socijalističkoj izgradnji. Istakao je i značaj predstojećih izbora za kotarsko vijeće proizvođača, a govorio je i o političkoj ulozi Socijalističkog saveza. Na kraju je u glavnim crtama iznio političku situaciju u svijetu, objašnjavajući prisutnima Balkanski sporazum, pitanje Njemačke, a osobito se osvrnuo na postignut sporazum o Trstu, što je sakupljeni narod uvelike interesiralo.

Nakon održanog zbora, narod je upriličio veselje.

Dr. Ivan Ribar u selima kotara

Prošlih dana stigao je u naš grad narodni zastupnik dr. Ivan Ribar sa suprugom.

U pratnji rukovodilaca Kotara, drug Ribar je posjetio Vodice, Rupe, Rogoznicu i Siroke, gdje je održao sastanak sa svojim biračima. Narodni zastupnik se u tim mjestima živo interesirao za političko djelovanje organizacija Socijalističkog saveza i o pripremama za predstojeće izbore za odbornike vijeća proizvođača. On se također upoznao sa sadašnjim stanjem poljoprivredne proizvodnje u tim selima.

U Rogoznici je drug Ribar prisustvovao općinskom savjetovanju SSRN, gdje je, pored druga Skarice, aktivno učestvovao u radu savjetovanja.

10-godišnjica oslobođenja Šibenika

PROGRAM PROSLAVE

Od 15. do 31. listopada održava se kuglaški turnir na kojem učestvuju »Galeb«, »Lokomotiva«, »Mornar«, »Lozova«, »I. Lavčević«, i »Željezara«.

U subotu 16. X. otvorena je u prostorijama Trgovinske komore izložba grupe mladih slikara i kipara ULUH-a iz Zagreba.

Cetvrtak 21. X. U 18 sati u prostorijama Mjesnog studijskog vijeća bit će otvorena izložba slik. Cate Dujšin-Ribar.

Subota 30. X. U 20 sati DFO »Partizan« dat će fiskulturnu priredbu u svečanoj sali gimnazije, a u Narodnom kazalištu RKUD »Kolo« priredit će vokalni koncert.

Nedjelja 31. X. U 9 sati održat će se vatrogasna vježba na Poljani maršala Tita, a u 11 sati bit će otvorena izložba regulacionog plana grada i to u prostorijama Trgovinske komore. U 13.30 sati održat će se šahovski susret između »Mornara« iz Splita i SD »Šibenik«, a u 16 sati je svečano otvorenje novog igrališta SD »Galeb« na Tanaji (stara tvrđava).

Od 31. X. do 3. XI. održat će se na igralištu SD »Galeb« turnir u košarci, odbojki i tenisu u kojem učestvuju društva iz Zadra, Splita i Šibenika.

Ponedjeljak 1. XI. U 17 sati bit će otvorena higijenska izložba u Općoj bolnici.

Utorak 2. XI. Filatelističko društvo Šibenik otvorit će svoju izložbu u 17 sati, a u 18 je koncert Narodne glazbe na Poljani maršala Tita. Također će se na Poljani održati i vatromet koji će početi u 19 sati.

Svečana akademija u Narodnom kazalištu započet u 20 sati. Na sam dan proslave u srijedu 3. XI. u 6 sati je budnica, a u 8.30 zajednička svečana sjednica NO-a gradske općine i NO-a kotara u Narodnom kazalištu. U 9.15 sati je polaganje vijenaca na spomen ploču oslobodiocima Šibenika, a u 10 sati je velika parada.

U 15 sati na igralištu u Mandalini održat će se nogometni susret između Zadra i Šibenika. U 17 sati je otvorenje izložbe grupe slikara i kipara ULUH-a iz Splita. Na Poljani maršala Tita u 17 sati bit će narodno veselje, a u 20 sati RKUD »Kolo« priređuje koncert u Narodnom kazalištu.

SA GODISNJE SKUPSTINE UDRUŽENJA NASTAVNIKA I PROFESORA

Više aktivnosti u društvenom životu

Na godišnjoj skupštini Udruženja nastavnika i profesora za grad i kotar Šibenik, koja je održana 11. o. m. j., iznijeti su rezultati rada u toku protekle školske godine.

Na današnjoj etapi našeg razvitka, kada se samoupravljanje i na području školstva razmahalo širom zemlje istaknuto je u referatu, i prosvjetni radnici u odgajanju mlade generacije snose sve veću odgovornost. Samoupravljanje je postalo tako ne samo njihovo pravo, već i dužnost. Pored mnogih propusta, učinjen je vidan napredak ka usklađenju odgoja i obrazovanja mlade generacije s općim potrebama našeg društvenog razvitka. Konstatirano je nadalje, da svi zaključci, koji su doneseni na prošlogodišnjoj skupštini, nisu ostvareni, za što su jednim dijelom postojale objektivne teškoće, ali je ujedno uočeno da su i rezultati mogli biti daleko bolji, da je bilo veće aktivnosti prosvjetnih radnika.

U toku prošle školske godine, da bi se prosvjetni radnici grada što više približili s onima na kotaru, upriličeno je nekoliko oglednih predavanja (Vodice, Skradin), a učenici osmogodišnje škole iz Vodice posjetili su jednu osmogodišnju školu u gradu, gdje su vršili niz pokusa iz nekih egzaktnih predmeta. I za davanje pomoći omladinskoj organizaciji iznalažene su razne forme, kako bi ona bilo što efikasnija. Pored rada u stručnim aktivnostima, koji su osnovani u svim školama, jedan dio prosvjetnih radnika sudjelovao je u radu Radničkog sveučilišta, gdje je održano oko 60 predavanja, a isto tako dano je i niz predavanja

na kotaru. U diskusiji, u kojoj su učestvovali mnogi prosvjetni radnici, tretirana su razna pitanja s područja školstva. Između ostalog, raspravljano je o odnosu nastavnika i učenika, te o prelasku na novi plan nastave grada na gimnaziji. Također je istaknuta potreba što jače suradnje prosvjetnih radnika grada s onima na kotaru, osobito što se tiče koordiniranja plana nastave osmogodišnjih i narodnih šestogodišnjih škola. Pojedini diskutanti su iznijeli da dosad nije postojala neka tješnja suradnja između Udruženja i Savjeta za prosvjetu i kulturu NO-a gradske općine u rješavanju pojedinih problema. Ona bi trebala da se u buduću jače osjeti. Govoreno je također što treba učiniti kako bi članovi Udruženja što spremnije dočekali Kongres prosvjetnih radnika, koji će se u travnju 1955. održati u Beogradu. Nakon što su prihvaćeni zaključci za buduću rad, izabrana je nova uprava sa nastavnikom Nedom Fundukom, na čelu. Pored njega za tajnika je izabrana prof. Anka Huljev, za blagajnika prof. Marijo Mašansker, a za odbornike: profesor Mara Zlošilo, Rina Danjanić, Nikola Doimić, Jerolim Antičić-Lović, te nastavnici Pavica Dunkić i Tona Friganović.

J.

Poljoprivrednici, birajte najbolje kandidate za odbornike Vijeća proizvođača

Nedovoljna politička aktivnost organizacija SSRN na kotaru

Prošlih dana održan je sastanak sekretarijata Kotarskog odbora Socijalističkog saveza, na kojem se opširno raspravljalo o organizacionom stanju u organizacijama Socijalističkog saveza.

Na sastanku je konstatirano, da većina organizacija politički slabo djeluje, a ima i nedostataka u organizacionom pogledu. Upravo zbog toga na sastanku je određen izvjestan broj lica, koji će neposredno pružiti pomoć osnovnim organizacijama na kotaru i uopće voditi brigu o radu pojedinih organizacija Socijalističkog saveza.

Osim toga bilo je riječi o predstojećim izborima za Kotarsko vijeće proizvođača, te je odlučeno da se preostalo vrijeme do izbora pojača politička aktivnost osnovnih organizacija Socijalističkog saveza, što bi trebalo da osigura izbor najboljih drugova i drugarica u novo vijeće proizvođača.

Medu predloženim kandidatima u grupi industrije, trgovine i zanatstva ima 60 radnika, 28 službenika, 10 direktora, 4 tehničara i 2 obrtnika. U grupi poljoprivrede od 56 kandidata 1 je direktor, a ostali zemljoradnici. Medu kandidatima samo je šest žena, od čega jedna u grupi poljoprivrede. Tako neznatan broj žena — kandidata ni u kom slučaju ne odgovara proporcionalnom učešću žena u proizvodnji, a niti odgovara njihovoj ulozi i položaju u našem socijalističkom društvu. Za taj propust donekle su krive i žene, koje su imale prilike da se pretihodno dogovore i da za kandidata predlože najbolje iz svoje sredine.

Kako ćemo glasati

Za razliku od izbora, koji su za vijeće proizvođača u kotarima i gradovima provedeni u prosincu 1952. godine, na ovim izborima proizvođači će izabrati svoje predstavnike neposrednim glasanjem.

BIRACKO MJESTO

Glasanje za odbornike vijeća proizvođača vrši se na biračkim mjestima koja se stvaraju u privrednim organizacijama. Koliko će biti biračkih mjesta i gdje će se ona osnovati, određuje kotarska, odnosno gradska izborna komisija, i to na prijedlog privredne organizacije. Kod određivanja broja biračkih mjesta u pojedinoj izbornoj jedinici mora se voditi računa o tome, da se biračka mjesta osnivaju tako, da na jednom takvom mjestu glasa približno 500 birača. U slučajevima gdje su u izbornoj jedinici obuhvaćene manje privredne organizacije, obrazovane će se u svakoj takvoj organizaciji posebno biračko mjesto, ako je u toj privrednoj organizaciji zaposleno, odnosno učlanjeno najmanje 25 proizvođača. Ako su u privrednoj organizaciji stvorena dva ili više biračkih mjesta, za svako biračko mjesto mora se načiniti izvod iz biračkog spiska, koji treba dostaviti biračkom odboru.

Vrijeme glasanja u izborima odbornika vijeća proizvođača nije zakonom određeno radi toga, jer su različite prilike u pojedinim privrednim organizacijama, pa bi opće određivanje vremena glasanja moglo na mnogim mjestima otežati pravilno provođenje izbora. Iz tih razloga propisano je da vrijeme glasanja na pojedinom biračkom mjestu određuje sam birački odbor u sporazumu s kotarskom, odnosno gradskom izbornom komisijom.

Kod određivanja vremena glasanja, mora se voditi računa o tome da se omogućiti glasanje svim biračima na dotičnom biračkom mjestu. Po sebi se razumljivo, da je potrebno pravovremeno i na pogodan način obavijestiti sve birače o tome, na kojem biračkom mjestu glasaju i gdje se ono nalazi, kao i o tome, koje je vrijeme određeno za glasanje na pojedinim biračkim mjestima. Treba paziti i na to da vrijeme određeno za glasanje ne bude prekratko, kako bi se sve izborne radnje na biračkom mjestu mogle obaviti bez nepotrebne užurbanosti i uredno.

KAKO SE GLASA

Da se omogućiti pravilno glasanje, propisi određuju da u prostoriji, u kojoj se glasa, birači ulaze jedan za drugim, ali tako da u njoj ne bude u isto vrijeme više od 10 lica.

Pošto birač pred stolom biračkog odbora kaže svoje prezime i ime, dužnost je biračkog odbora da utvrdi, da li je birač upisan u birački spisak, odnosno u izvod iz biračkog spiska, koji je sastavljen za to biračko mjesto. Glasati mogu samo oni birači, koji su upisani u birački spisak, odnosno u izvod biračkog spiska.

Kada predsjednik biračkog odbora ustanovi da je birač upisan u birački spisak, zaokružuje redni broj, koji se nalazi ispred imena birača u znak da je taj birač pristupio glasanju. Predsjednici biračkih odbora moraju pokloniti posebnu pažnju ovoj odredbi zakona, jer se na predstojećim izborima ne će voditi posebni spisak glasaliha, već će umjesto toga zaokruživanje rednog broja ispred imena birača služiti biračkom odboru kao znak, da je birač već dao svoj glas i da ne može ponovo pristupiti glasanju.

KAKO ĆEMO GLASATI

Pošto je predsjednik biračkog odbora zaokružio redni broj pred imenom birača, predaje mu glasački listić. Tom prilikom predsjednik biračkog odbora ili neki od članova biračkog odbora duguje (Nastavak na 2. strani)

GLASAJMO ZA NAJBOLJE DRUGOVE I DRUGARICE!

Veća pomoć građana Inspekciji tržišta

Na posljednjoj sjednici NO-a gradske općine, između ostalog, bilo je govora i o radu Inspekcije tržišta.

U I. polugodištu o. g. Inspekcija je svoj rad uglavnom svela na to, da vrši kontrolu primjene u život postojećih Uredbi o trgovačkim poduzećima i radnjama, o osnivanju i prestanku rada poduzeća i radnji, o sniženju cijena tekstilu, o ugostiteljskim poduzećima i radnjama. Osim toga, Inspekcija je prišla rješavanju pitanja u nedozvoljenog krčmarstva u konobama i prodaje mljeka vrlo loše kvalitete od strane samih proizvođača. Protiv prekršitelja postojećih propisa sudac za prekršaje je izricao novčane kazne.

Često se dešavalo da pojedine poslovođe trgovačkih radnji ne poštuju uvijek odluku o jedinstvenom radnom vremenu. Umjesto da se radnje otvaraju

u određeni sat, često se u tome zakašnjava ili se pak prerano zatvaraju. Zbog tih prekršaja podnijeto je 8 prijava sucu za prekršaje. Prema mišljenju Inspekcije tržišta trebalo bi poštovati kriterij za izricanje kazni, jer iste do sada nisu bile korisne zbog toga, što su se kretale od ukora do novčane kazne u visini od 100 dinara.

Između ostalog, Inspekcija tržišta je pravovremeno intervenirala u pravcu sprečavanja nedopuštene spekulacije i verižne trgovine.

Inspekcijom kontrolom, koja je obavljena u nekim poduzećima, ustanovljene su znatne manjkavosti u vođenju materijalnog knjigovodstva, nepravilnog postupka sa viškovima, utvrđeno je postojanje «divljih blagajni» i tome slično. Bilo je slučajeva da su neki službenici materijalno oštećivali poduzeće zahvaljujući upravo nedovoljnoj kontroli.

Iako od strane građana dolaze prigovori na loš kvalitet vina u prodaji, o zakidanju na vagi naročito kod mesara, Inspekcija, vodeći računa o tim primjedbama, nije mogla da ustanovi neke ozbiljnije nepravilnosti. Sistematski je vođena kontrola nad pravilnim posluživanjem potrošača, osobito od strane mesara i općenito kod trgovačke mreže, ali se nije moglo utvrditi da pri tome postoje neki prestupi. Ovom prilikom se mora istaknuti, da naši građani veoma slabo ili pak gotovo nikako ne suraduju s organima Inspekcije tržišta. Nema nikakvog razloga da se eventualne nepravilnosti u trgovini koje oštećuju građane ne bi odmah saopćilo organima Inspekcije. Bilo je i takvih slučajeva da su pojedinci čak odbili da organima Inspekcije predaju kupljenu robu u svrhu provjeravanja točnosti posluživanja. Suradnja građana i organa kontrole mogu samo biti od koristi, jer takva suradnja može pridonijeti uspješnom uklanjanju nedozvoljenih i štetnih pojava kojih još uvijek ima u robnom prometu.

Jedno od najtežih problema na našem području je otkup zemaljskih proizvoda, višanja, smokava, bajama, vina i grožđa. Tako kod otkupa višanja na području grada i kotara nastala je, u pravom smislu, dezorganizacija. Ta pojava nije nova i ranije se kod otkupa tih osnovnih poljoprivrednih proizvoda u Dalmaciji vršilo nabijanje cijena. To, na kraju, ide ne samo na štetu potrošača, već direktno pogada životni standard radnih ljudi.

Pojave, koje se u vezi s otkupom danas dešavaju na terenu, zahtijevaju da se energičnim mjerama spriječi ta bezglava trka za najvećom, koja, kako je rečeno, ide na štetu potrošača i stvara nepovjerenje kod naših poljoprivrednika prema sistemu otkupa uopće.

Naglašena je potreba da se i Inspekcija popuni stručnijim kadrom, jer će jedino tada ona brzo i korisno izvršavati sve zadatke kontrole, a uz to će i mnogo bolje pratiti problematiku s područja robnog prometa. Zapaženo je, između ostalog, da se u mnogim poduzećima, u kojima je bila izvršena kontrola, radi na sređivanju poslovanja u tim poduzećima, a uklanjaju se i one slabosti koje je Inspekcija uočila. Prema tome, kontrola je i s te strane pružila pomoć i samim poduzećima.

Očekivalo se da će izvještaj Inspekcije tržišta izazvati živu diskusiju kod odbornika. No, ona je izostala. Jedino što su neki od njih smatrali da je potrebno pojačati Inspekciju sa stručnim kadrom, dok su neki oštro kritizirali način otkupa višanja. Bilo je opravdano očekivati da će u pravu odbornici, koji imaju neposrednog kontakta sa svojim biračima, iznijeti na sjednici mišljenje građana o štetnim pojavama na našem tržištu, da će iznijeti njihove prijedloge za sprečavanje tih pojava koje neposredno nanose štetu potrošačima.

Istaknuto je u izvještaju da je potrebna prisnija suradnja između Inspekcije i građana, no pritom ne bi smjela izostati ni pomoć od strane odbornika.

Općinsko savjetovanje SSRN u Rogoznici

U nedjelju je održano općinsko savjetovanje SSRN u Rogoznici, kojem su, pored 76 predstavnika političkih i društvenih organizacija, prisustvovali narodni zastupnici drugovi dr. Ivan Ribar i Pere Skarica.

Na tom savjetovanju raspravljana su najvažnija pitanja i to: O pripremama za izbore vijeća proizvođača, o organizacionom stanju u SSRN, o proslavi 10-godišnjice oslobođenja grada i kotara, kao i o pripremama za elektrifikaciju ovog kraja.

Pored ostalih diskutanata, na ovom savjetovanju govorili su i drugovi dr. Ivan Ribar i Pere Skarica.

Drug Ribar govorio je o znače-

oćito je da grupa mladih umjetnika, članova ULUH-a iz Zagreba, kad se odazvala pozivu da priredi jednu izložbu svojih radova u Sibeniku, nije imala pred očima samo ono da objesi ili postavi svoje radove u Sibeniku i čeka eventualni otkup, već su njihove namjere bile mnogo šire i mnogo plemenitije.

O tom nam govori u prvom redu serioznost, kojom je izložba pripremljena, a onda i sve ono što su ovi mladi umjetnici poduzeli, da njihova izložba doprinese likovnom odgoju naših građana, Metod, kojim su izlagači prišli publici, vrijedan je da se zabilježi.

Zato u ovom napisu ne ćemo donositi ocjene izloženih radova, već ćemo se zaustaviti na razgovoru s građanima, koji su izlagači organizirano priredili u ponedjeljak 8. o. m. u četiri sata popodne u izložbenim prostorijama.

Kad smo oko četiri sata stupili među izložene predmete, građani se još nisu okupili. U glavnoj prostoriji bile su poredane stolice. Priređivači su se kretali o čito malo nervozni, a mi smo s nevjericom pogledavali prazne stolice. Ali naši građani nisu iznevjerili. Kroz kratko vrijeme iza četiri sva su mjesta bila zauzeta.

I razgovor je počeo.

Da nam se približi, jedan od izlagača, drug Roca, upoznao nas je kako je došlo do izložbe. Saznali smo, da su svoje eksponate odabirali po jako oštroj kriteriju. Najprvo je svaki odobrio svoje radove, s kojima je želio izaći pred publiku, pa su ih nju izbora, o ulozi vijeća proizvođača u našem socijalističkom sistemu, zatim o zadacima SSRN, o rješenju tršćanskog pitanja, kao i o važnosti elektrifikacije. Govor druga Ribara bio od svih prisutnih popraćen aplauzom.

Drug Skarica govorio je o predizbornoj kampanji, te o organizacionom pitanju Socijalističkog saveza i mjerama koje treba poduzeti za oživljavanje rada u organizacijama SSRN na terenu.

Na završetku savjetovanja doneseni su zaključci za buduću rad, a osim toga izvršena je raspodjela dužnosti među članovima Općinskog odbora SSRN-a.

I. G.

svi zajednički poredali u nekim prostorijama u Zagrebu, te ponovo vršili izbor i komponirali izložbu. Za samu pak izložbu pripremali su se godinu dana. Pored toga, drug Roca je istakao, da su odabiranjem svojih radova prišli i da su ovom izložbom izašli pred šibenske građane jednakom ozbiljnošću i odgovornošću, kao da izlaze pred zagrebačku publiku.

Zatim su građani počeli postavljati pitanja i tražiti razjašnjenja, na što su odgovarali i drug Roca, i drug Despot i drug Ružić. Dakle, sva trojica u Sibeniku prisutnih izlagača. Izlagači Brešić, Ivančić i Janeš nisu dolazili s izložbom.

Građane je zanimalo, kako je došlo do formiranja njihove grupe, stavljen je u primjedbu na teme koje obrađuju, govorilo se o realizmu, a izlagači su objašnjavali svoj odnos i pristupanje likovnom ostvarenju svojih doživljaja. Bilo je riječi i o drugome, ali u razgovoru, koji je trajao skoro tri sata, čini nam se da su istaknute točke one oko kojih se najviše izmijenjivalo mišli.

Kako tok razgovora nije bilježen, nastojat ćemo po sjećanju zabilježiti ono što smatramo bitnim.

Izlagači ne priznaju, da su oni neka čvrsto formirana grupa, niti žele da se kao takovi registriju. Zajedničko kod svih njih je odnos prema radu, koji se očituje u poštenom prilaganju i traženju likovnih rješenja, njihovih doživljaja vanjskog postojećeg svijeta. Odbijaju apstraktizam. Poštuju individualni način izražavanja svakog od njih, pa iako među sobom diskutiraju, savjetuju se, među sobom posjećuju, ne žele da se upliku u lični likovni govor drugoga.

Ovom njihovom zajedničkom dodali bi s naše strane, da je ono što ih približuje još i mladost, koju drug Roca nekako kroz smijeh — ali neopravdano — odbija, te oduševljenje i ljubav prema pozivu, koji su odabrali.

Možda za likovne umjetnike nije bitno u njihovom stvaranju pitanje teme. Možda to nije bitno ni za likovnu umjetnost uopće. Ipak se ono na ovom razgovoru jako istaklo. Primjećeno je da za izložbu kod slikara preovladuju pejzaži i mrtve prirode, a kod skulptora figure, koje ne govore dovoljno o suvremenom životu ili našoj prošlosti.

Razgovor se oko toga mnogo kretao: Bilo je reminiscencija na

mnoge domaće i strane umjetnike i umjetnosti, ali po našem zaključku nije došlo do jednog jasnog odgovora, koji bi možda bio stav izlagača.

I o realizmu se govorilo. Izlagači, oni prisutni, smatraju da stoje u svojim radovima na pozicijama realizma. Kod toga su pokušali dati definiju toga stava. Posao dosta riskantan. Ono što smo čuli, smatramo preširokim. Pitanje je da li je, ipak realizam sve ono što se radi po prirodi, bez obzira na karakter i opseg izvršenih deformacija. — Međutim, razgovoru i nije bila svrha da daje neke definicije, stavove i gledanja, ali je ipak korisno, da se i o tome diskutiralo.

Na koncu su nas prisutni izlagači nastojali upoznati sa svojim pristupanjem likovnoj obradi eksponata, kod čega su iskreno i sažeto prikazali svoj doživljajni i radni postupak.

Vjerojatno ovim prikazom razgovor nije reproducirao sasvim onako kako je tekao, jer je ovo zabilježeno po sjećanju. Ipak sasvim je pouzdano, da prikazujući ovaj razgovor, nismo dali onu atmosferu prijatnosti i neposrednosti, u kojoj se odvijao, što činimo ovom napomenom.

Sigurno je da su ovim razgovorom bili zadovoljni i priređivači i građani, te da je ovaj razgovor pridonio boljem razumijevanju ove izložbe, a posebno da je nastup ovih mladih umjetnika, i s izložbom i s razgovorom, u našem gradu ozbiljan doprinos razvijanju smisla za likovnu kulturu naših građana.

E. M.

Kako ćemo glasati

(Nastavak sa 1. strane)

žan je birač bio objasniti način glasanja. Prilikom tog objašnjenja ne smije se vršiti agitacija za bilo kojeg kandidata, kao što je i uopće na biračkom mjestu zabranjena svaka agitacija za pojedine kandidate.

KAKO SE POPUNJAVA GLASAČKI LISTIC

Kad birač primi glasački listić, odlazi u onaj dio prostorije, koji je određen za popunjavanje glasačkog listića. Glasački listić popunjava se tako, da birač zaočkruži redni broj ispred imena onog kandidata za koga želi glasati. Birač može glasati samo za jednog kandidata, i to jedino između onih kandidata, čija su imena navedena na glasačkom listiću.

Netom popuni glasački listić, birač ga savije preko polovice tako da imena kandidata budu na unutrašnjoj strani savijenog listića, prilazi zatim stolu biračkog odbora i pokazuje da u ruci ima samo jedan glasački listić i spušta savijeni listić u kutiju za glasanje.

Nakon izvršenog glasanja, birač je dužan da napusti biračko mjesto.

Birači, koji uslijed tjelesnih nara ne mogu sami glasati na opisan način, imaju pravo da sa sobom dovedu pred birački odbor osobu svog povjerenja, koja će umjesto njih popuniti glasački listić, odnosno spustiti listić u kutiju za glasanje. To isto vrijedi za nepismene birače.

ISPRAVAK

U »Sibenskom listu« od 21. travnja 1954. (br. 89) objavljen je članak: »Kako neki kočec kulturno-prosvjetni rad u Rogoznici«, a što se odnosilo na druga Nikolu Zupanovića.

Ispitivanjem sam utvrdio da sam pišući taj članak bio krivo informiran, pa se ovime izvinjavam drugu Nikoli Zupanoviću.

L. S.

UZ 10-GODIŠNJICU OSLOBOĐENJA ŠIBENIKA

Sjećanje na pale drugove

Gotovo u isti dan, ali na dva različita mjesta junački poginule dvojica Šibenčana. Branko Bukovski poginuo u borbama na otoku Mljetu, a Dane Baranović jedan dan kasnije na Korčuli.

Branko je stupio u partizane 1942. godine. Bio je u raznim jedinicama, a prije stupanja u I. dalmatinsku proletersku brigadu bio je u Biokovskom odredu i to u čuvenom bataljonu »krvavog« Ilije. Prošao je mnoge teške borbe u kojima se uvijek isticao velikom hrabrošću. Bio je devet puta ranjavan, ali se uvijek i bez ljekarske dozvole vraćao u prve borbene linije. Njegovi pretpostavljeni, videći ga onako iscrpljenog, više puta su ga slali u pozadinu i u Italiju, da se tamo odmori i oporavi. No, Branko je bio uporan, nije htio za to ni da čuje.

Krajem aprila 1944. godine rano u zoru iskrcale su se jedinice III. bataljona I. dalmatinske proleterske brigade u maloj uvallu otoka Mljeta. Četa komandi-

ra Branko Bukovskog dobila je zadatak da likvidira njemačko uporište u malom zaseoku Babino Polje kod Mljetskog jezera. Tu je bilo trideset Nijemaca, koji su bili dobro utvrđeni. Zadatak je bio težak, ali trebalo ga je svakako izvršiti. Branko je doveo četu na polazni položaj, upoznao borce sa zadatkom koji treba izvršiti, a zatim izdao naredenje za napad. U nezadrživoj nam naletu četa Branko Bukovskog je u kratkoj, ali teškoj borbi uništila glavninu Nijemaca, a Branko je i u tom napadu prednjačio.

No, borba još nije bila završena, nakoličina preživjelih Nijemaca pobjegla je u jednu sesoku kuću, gdje su se utvrdili. Branko sa grupom svojih boraca odlučio da izvrši juriš. Zemljište oko kuće bilo je nepovoljno za partizane. Pokazujući primjer svojim borcima, Branko je prvi jurio k neprijatelju u namjerni da baci bombu kroz prozor. No nije uspio da je baci, i najednom

pade pogođen neprijateljskim metcima. Ostali borci nadaknuti junačkim primjerom svog komandira, jurnuše naprijed i ubace nekoliko bombi kroz prozor. Eksplozija bombi potresla je čitavu kuću, čuo se jauk ranjenih Nijemaca, dok su preživjeli izlazili iz kuće i predavali se.

Branko, iako smrtno pogođen, nije odmah bio mrtav. S posljednjim atomima svoje snage pitao je da li je izvršen zadatak, a kad su mu odgovorili potvrdno malo se nasmješio. Posljednje svoje riječi uputio je Komunističkoj partiji, slobodi, koju on nije dočekao i drugu Titu. U maloj uvallu otoka Mljeta nedaleko zaseoku Babino Bolje nalazi se usamljeni grob neustrašivog borca i plemenitog druga Branka Bukovskog. Njegovi suborci i oni koji su ga poznavali, ne će ga nikad zaboraviti.

Sutradan po pogibiji Branka Bukovskog iskrcale su se jedinice I. dalmatinske proleterske

brigade (osim III. bataljona, koji je bio na Mljetu) u jednoj uvallu otoka Korčule nedaleko Vela Luke. Zadatak je bio da se u suradnji s istim jedinicama XXVI. divizije uništi jaki neprijateljski garnizon u mjestu Blato. Neprijateljski garnizon bio je jačine od oko 800 vojnika i oficira. Nijemci su imali svoje utvrđene položaje po kotama oko Blata. Trebalo je naprijed potjerati Nijemce sa tih kota, zatim ih sabiti u selo, a onda uništiti.

Poslije nekoliko sati marša, od mjesta iskrcavanja, jedinice I. dalmatinske proleterske brigade stigle su na polazne položaje. Komandir I. čete I. bataljona I. dalmatinske brigade drug Dane Baranović, dobio je zadatak da sa svojom četom u sklopu bataljona napadne jednu kotu, koja se nalazila u neprijateljskim rukama. Padala je kiša i spuštala se je gusta magla. Obilato koristeći maglu i kišu, Danina se četa u streljačkom stroju približila na desetak metara neprijatelju, a da on to nije primijetio. Na dani znak Danina četa krene na juriš. Među prvima jurišao je i komandir Dane. U tom jurišu, pogođen neprijateljskim

metkom usred čela, pao je i Dane Baranović. No ostali borci njegove čete sveteći svog komandira ubrzo su zauzeli neprijateljske položaje. Ubijeno je bilo 7, a zarobljeno 20 Nijemaca, dok su ostali bezglavo pobjegli u Blato. Nijemci su na samom mjestu bili utvrđeni u nekoliko kuća i na brdu Sv. Vid. Poslije nekoliko sati teške i krvave borbe naše jedinice su uspjele potpuno uništiti neprijateljski garnizon u Blatu. U toj velikoj borbi naše jedinice su zarobile oko 400 Nijemaca, dok ih je isto toliko i ubijeno. Zaplijenjeno je i mnogo ratnog materijala. Za ovaj veliki podvig jedinice XXVI. divizije bile su pohvaljene od svog Vrhovnog komandanta druga Tita.

Dajući svoj udio u ovoj borbi, položio je svoj život među nekoliko desetina drugih drugova i drug Dane Baranović. Dane je stupio u partizane 1942. Bio je kraće vrijeme u partizanskim odredima, a zatim stupio u I. dalmatinsku proletersku brigadu sa kojom je prošao mnoge ofenzive. U svim borbama isticao se hrabrošću, a među borcima Dane je bio veoma omiljen.

U. B.

Šibenik kroz tjedan

g r a d s k e v i j e s t i

IZ STAROGA ŠIBENIKA

Narodno kazalište
Cetvrtak, 21. X. — CLIVIA — obnovljena opereta od N. Dostala. Predstava za pripadnike JNA. Početak u 17 sati.

Subota, 23. X. — premijera drama — BEZ TRECEGA — od M. Begovića.

Nedjelja, 24. X. — CLIVIA — opereta od N. Dostala. Početak predstava u 20 sati.

Kinematografi

SLOBODA: premijera francuskog filma — UMORSTVO — u naslovnoj ulozi sa Fernandelom. Dodatak: Filmske novosti br. 39. (do 24. X.)

TESLA: zatvoreno radi restauriranja.

Dežurna ljekarna

Službu vrši II. narodna ljekarna — ulica Bratstva i Jedinstva.

IZ MATIČNOG UREDA
ROĐENI

Zoltan, sin Lasla i Anđelke Nedela; Dino, sin Marijana i Luce Klarin; Senka, kći Mile i Ivanice Čirjak; Dunja, kći Jankova i Sniježne Perkov, Višnja, kći Danislava i Anke Juraga; Jadranka, kći Spire i Milke Vulinović; Tona, kći Paške i Jele Zorica; Nada, kći Marka i Mladenke Skračić; Dušica, kći Ante i Marije Coga; Božo, sin Spire i Marije Omašić; Dragan, sin Vice i Stane Protoga; Davor, sin Svetoslava i Marije Tanfara i Zivana, kći Ivana i Rose Labor.

VJENCANI

Grgas-Svirac Josip, penzioner — Uskok Slavka, radnica; Aras Ivo, stolar — Zorić Anđelka, službenik; Grubić Niko, mehaničar — Junković Anđelka, domaćica.

UMRLI

Supe Vica rođ. Jurišić, stara 74 god.; Veleglavac Milko pok. Mate, star 49 god.; Matković Josip pok. Petra, star 56 god.; Dumić Marica rođ. Pljadica — Malenko, stara 64 god.; Grubić Dunko pok. Nike, star 60 god. i Zigon Augustin pok. Ivana, star 85 god.

IZLOŽBA SLIKA
CATE DUJŠIN-RIBAR

U čast desete godišnjice oslobođenja Šibenika bit će sutra 21. o. mj. u velikoj dvorani Sindikata otvorena izložba slika poznate umjetnice Cate Dujšin-Ribar.

Izložba, za koju vlada velik interes u gradu, bit će otvorena u 17 sati.

DAKTILOGRAFSKI TEČAJ

U ponedjeljak su završeni prijamni ispiti za upis u daktilografski tečaj, koji će započeti ovih dana. Od 35 kandidata koliko ih se prijavilo, na prijamni ispit iz srpskohrvatskog jezika, s uspjehom je položilo 31 lice. Kandidate je ispitivao nastavnik Ante Bumber.

ZAHVALA

prigodom smrti Josipa Matkovića izražavamo ovim putem toplu zahvalnost upravi i članovima Dobrovoljnog vatrogasnog društva, NO-u gradske općine na ukazanoj pažnji što je uputila Narodnu glazbu, kao i članovima glazbe.

Također zahvaljujemo Produktivnoj drvodjelskoj zadrugi, Upravi stambenih zgrada, NO-u kotara Šibenik i brodogradilištu »Velimir Skorpik« na vijenicima koje su položili na odar pokojnika.

Posebnu zahvalnost izražavamo primariusu internog odjeljenja Opće bolnice dru. Ivanoviću i šefu laboratorija Mr. Anti Franceschi-ju, kao i svoj rodbini, prijateljima i znancima koji su ovom prilikom iskazali počast pokojniku sudjelovanjem u grovu.

Obitelj Matković i braća

Slaba aktivnost u idejno-političkom djelovanju

U subotu, 16. o. mj. u prestonici poduzeća »V. Skorpik« održana je X. omladinska konferencija gimnazije, kojoj su esim omladinaca-ki, prisustvovali članovi nastavničkog zbora, direktor škole i predsjednik Gradskog komiteta NO Šibenik Miloš Zlatović.

U referatu su izneseni prošlogodišnji uspjesi i propusti. Organizacija NOH-a na gimnaziji je najmasovnija, a broji preko 200 članova, podijeljenih u 10 odjeljenja, (aktivna). Premda je organizacija imala najviše uspjeha na kulturnom, a donekle i na fiskulturnom polju, u idejno-političkom djelovanju nije bilo veće aktivnosti. Proučavalo se gradivo omladinskih plenuma, IV. plenuma SK, i odluka o osnovnim načelima društvenog upravljanja školom, ali u tome se nije osjetila osobita zainteresiranost. U debatnom klubu raspravljalo se o nekim ideološkim temama. U tome su bili aktivniji VIIa i VIa, koji su najviše pridonijeli radu organizacije. U diskusiji je istaknuta važnost debatnih klubova, koje bi trebalo u okviru školske godine više forsirati. Statistika je pokazala, da se u gimnaziji u velikoj mjeri prati dnevna štampa, ali treba napomenuti da se najmanje čita omladinska štampa.

Zapazilo se, da je bio loš kontakt s radničkom omladinom. Dosta je isticana uloga i lik omladinskog rukovodioca, koji ne smije potpasti utjecajima loših članova i zastupati njihovo pravo. U školi je primjeren oportunistizam, tako da u dosta slučajeva i rukovodilac pređe preko lošeg

ispada, da se ne bi »zamjenio« do ličnom svojom kritikom. To je bilo »zapaženije u VIe, VIIb i VIIIa razredu.

Gimnazija je putem OKUD »Ruža Vukman« priredila u gradu najviše omladinskih manifestacija. Najuspjelija izvedba bila je opereta »Beg od Maroka«. Organizacija ima 65 aktivnih članova u sportskim društvima grada. Sada učiteljska škola i gimnazija osnivaju DTO »Partizan« s namjerom da uključe što veći broj omladinaca-ki u sportski život, koji je daciama od velike potrebe. U okviru »Partizana« održat će se prve srednjoškolske igre.

K. B.

Komunalna
djelatnost

Odjel za komunalne poslove NO-a gradske općine u posljednje vrijeme izvodi radove na uređenju mnogih ulica na području grada. Pored nastavka radova u ulici Jugoslavenske narodne armije na postavljanju nove kanalizacije i vodovodne mreže, uredit će se također i nekoliko ulica u predjelu Varoša koje su se nalazile u zapuštenom stanju. Tako se vrše radovi u Istarskoj, Zadarskoj i u ulicama 26. divizije i Ruže Vukman, gdje se postavlja elmbubitski asfalt. Isto tako uredit će se i preostali dio Puta gimnazije do Miminca.

Otvorenje „Izložbe šestorice“

U subotu otvorena je u svim prostorijama Trgovinske komore izložba radova slikara Josipa Roce, Ljube Ivančića, Branka Ružića i Vjekoslava Brešića, te kipara Ante Despota, i Zelimira Janeša, priredena u čast 10-godišnjice oslobođenja Šibenika.

Izložbu je otvorio direktor Gradskog muzeja prof. Frano Dujmović, predstavivši brojnim prisutnima, predstavnicima vlasti i kulturnih ustanova umjetnike izlagača i istaknuvši njihov značajni uspon i kvalitetnost njihovih djela.

Umjetnici su izložili preko 40 radova, pretežno pejzaža i mrtvih priroda, pored skulptura i grafike, te izazvali živo zanimanje javnosti. Posjet je već do sada rekordan.

U ponedjeljak popodne održana je, na inicijativu umjetnika, u glavnoj izložbenoj dvorani interesantna diskusija p problemima umjetnosti, s posebnim obzirom na suvremene pravce i ostvarenja samih izlagača. U diskusiji, koja je trajala dobra tri sata, uzelo je učešća, pored umjetnika izlagača, više šibenskih umjetnika, kulturnih radnika i ostalih poznavalaca i ljubitelja umjetnosti. U ovoj diskusiji, održanoj pred lijepim brojem građana (drago nam je bilo vidjeti i veći broj omladinaca), dirnuto je i pitanje osnivanja jedne Galerije umjetnina u Šibeniku, pa su pružena od strane mjerodavnih i sva potrebna obavještenja o dosadašnjem radu oko toga. Galerija će početi djelovati, u sklopu Gradskog muzeja, čim se isprazne i shodno adaptiraju prostorije u Kneževoj palači, što bi imalo uslijediti već početkom nove godine. Za povremene izložbe, osigurat će se prostorije u Vijećnici.

Cjepidlačenje

Prije nekoliko dana otišao sam da uložim novac na banku. Odbijen sam sa šaltera, jer je manjkalo minut do dvanaest sati. Uza lud je bilo ma kakvo objašnjenje, dokazi i intervencije. Htio sam jače reagirati, ali popustio sam, misleći da je posrijedi tehnička nemogućnost, pomanjkanje ljudi za rad ili što drugo.

Međutim, dne 18. X. ponovo sam otišao predati novac na banku i na moje iznenađenje ponovo sam vraćen, iako je manjkalo 5 minuta do dvanaest sati. Nikako objašnjenje drugo osim »ne primamo više, dvanaest sati je«. Postavlja se pitanje je li to konačno samo radi reda ili je posrijedi birokratizam. Misle li ti drugovi da onaj, koga oni vrate drugi dan mora izgubiti najmanje pola sata vremena, ako je ustanova sasvim blizu banke, a ako je malo dalje i sat vremena. Nikada nisam pričao važnost reda i discipline, ali to je pravo cjepidlačenje. Čudno je, da to nitko u banci ne može vidjeti i spriječiti.

B. I.

Trgovina naveliko protosindela
Melentija

11. travnja 1755. došlo je kod Šibenika do brodoloma jedne trgovačke lađe. U tome brodolomu stradao je životom grčki monah protosindel Melentije, ali su spašena dva sanduka njegovih stvari, pa je njegov drug Antonije Dimitropulos, monah iz jednog grčkog manastira u Jerusalimu, zatražio da se napravi popis ovih.

Popis je 29. travnja napravio, u kući Grka Rugiera, šibenski notar Dujam Semonić. Ovaj popis neobično živo ilustrira trgovinu vjerskim stvarima.

Notar je u sanducima našao:

Oko 70 bakropisa Kristovoga groba, poliptihone u obliku knjige sa sliktama svetaca, bocu vode iz Jordana, biserne križeve iz Jerusalima, naslikana raspela, 463 malih križeva od jerusalimskog drveta, nekoliko bisernih raspela sa Kristovim grobom, slike Jerusalima na platnu, dvije kositrene posude sa svetim ulijama, vrećicu zemlje iz Palestine, 80 krunica sa zrnima od tvrdog sjemenja, 160 krunica sa koštaninim zrnima, 37 krunica sa zrnima od bisera a 25 sa raznih boja, sve većih i manjih. Zatim: žutih, crvenih i zelenih svijetla, 40 pojasa za svećenike, 54 vrpce u dužini Kristovoga groba, 120 libara mirisavog sapuna, jednu maranu sa blagoslovljenim kruhom, kutije sa moćima, 115 platna sa otiscima Kristovoga groba, pa »mnogo tiskanih pisama jerusalimskog patrijarha, kojima se daje odriješjenje pokornicima« te »dva orlovska kamena iz rijeke Nila,

koja služe ženama kod radanja«. Nađeno je i tamjana.

Trgovao je Melentije i drugim stvarima. Popisano je, naime, mnogo arapskih marama, kapa, papuča, šalvara i brageša, pa jedna »divna kabanica« od modroga sukna.

Od ličnih Melentijevih stvari popis navodi: dva pištolja, sablju srebrom i zlatom okovarnu, handžare sa koricama ukrasnim biserjem, više nožica, viljuška, tanjura, čaša, jednu srebrnu tasu, dvije žare, burraču od kože, pa 17 zlatnih cekina, 3 lažna francuska novca i nešto turskih. Popisano je više grčkih crkvenih knjiga, ali i nekoliko njih na našem jeziku, tako: 8 raznih tiskanih ilirskih knjiga i 9 tiskanih ilirskih psaltira.

Pomorac
Martin Jurjević

U godini Kolumbova otkrića Amerike spominje se i jedan Sičenčanin pomorac na velikim morima.

12. ožujka 1492. zabilježila je, naime, bratovština šibenske Nove crkve da je toga dana »dala otčitati zadušnice za pokojnog Martina Jurjevića, koji je pred pet godina umro na moru Oceanu«.

Lako je moguće da je Jurjević učestvovao u ekspedicijama engleskog moroplovca, rodom Genovežanina, Johna Cabota ili Portugalca Diaza, koji su tih godina, a prije Kolumba, plovili morima, tražeći nove pomorske puteve.

B. D.

Velika pobjeda „Brodospasa“

Već četiri dana ekipa »Brodospasa«, koja radi na vadenju broda »Arborea«, ne spava. Neki su radnici već 50 sati bez počinka i samo se 1/4 ljudi noću odmaraju, dok su ostali »na položaju«.

Brod je podignut sa dna korita Krke iz dubine od 35 m, a sad treba stalno paziti da tlak u cilindrima, koji ga drže, bude ravnomjeran, da opet ne bi potome, ili se prevrnuo. Pred dva mjeseca podignut je pramac, a sad je dignuta i krma i to s ogromnom snagom od 1100 tona uzgona, tj. više nego što teži čitava »Partizanka«.

Ronioci i ostali radnici ljubomorno sad čuvaju svoj 18-mjesečni trud, a ovakav uspjeh daje im još više snage.

Pred tri dana, nakon što su ronilački brodovi i dizalica napustili radilište, popucali su čelični konopi od 52 mm presjeka i dva cilindra od 10 tona uzgona izronila su silnom snagom iz dubine na površinu. Da su brodovi bili na radu nesreća je mogla biti ogromna. Brod sad drži 13 velikih cilindara i preko njega je razazrta čitava mreža od 36 tlačnih cijevi kroz koje se puni zrak. Vrše se posljednje pripreme za tegljenje u Split.

Kao što je samo vadenje broda bilo vrlo teško i predstavlja drugi slučaj na Mediteranu, tako će i tegljenje biti prava rijetkost i drugi slučaj u svijetu.

Treba, naime, vući veliki brod (117 metara dug i 6300 tona) okrenut kobilicom prema gore skupa sa cilindrima što se sve nalazi pod vodom do 25 metara dubine, a što čini ogroman depasman (istisninu). Sa četiri snažna remorkera predviđa se brzina od 1—2 milje na sat. Tegljenje će se vršiti uz stalnu vezu s meteorološkom službom, a vjerojatno u nekoliko etapa.

Iako su se poslovi, zbog nepredviđenih teškoća, znatno otegli, poduzeće očekuje dobru zaradu od ovog objekta, a čitava ekipa je stekla veliko is-

kustvo. Posao je također sjedio ljude, učinio ih je bliskim jedno drugome.

Zanimljiv je slučaj vođe ekipe kapetana Postića i projektanta ing. A. Tenze. Dok prvi već godinama radi na ovakvim poslovima i samo je na Dunavu rukovodio vadenjem preko 35 plovnih objekata, ovaj mu je bio ne samo najveći, već i najteži, a kako on želi i posljednji dotle mladom ing. Tenzi ovo je tek drugi objekt, ali zato i velik uspjeh. Nakon ovog, poduzeće će mu sigurno moći povjeriti i druge slične zadatke.

Oba ova rukovodioca najbolje se izražavaju o svojim roniocima i ostalom osoblju. Najveće zalaganje, često uz opasnost po život, kao i najveća disciplina vladala je čitavo vrijeme, pa i onda kad je izgledalo da je posao uzaludan.

Interesantno je kako svaki razgovor s ovim ljudima kao obavezno sadrži po koju anegdota o pok. ing. K. Baumanu.

Kapetan je još živ u sjećanju godašnj pri samom početku vadenja ovog broda. Privezali su cilindre, natlačili ih zrakom, ali brod se prema njihovoj želji nije htio prevrnuti sa boka. Nisu znali tome razloga i Bauman oblači ronilačko odijelo i spušta se u bror da vidi koliko je zraka u brodu.

— Sa zebnjom smo očekivali njegov povratak, kao kapetan, jer se je brod mogao svaki čas pomaknuti i prevrnuti, a on bi u tom slučaju sigurno nastradao.

Njegov su primjer kasnije ponovili i drugi ronioci.

Poduzeće je već ugovorilo vadenje 3 broda u vodama Burme, kamo će uskoro otići jedna ekipa. Ni ovaj zadatak ne će biti lak, jer se brodovi nalaze na pučini, a osim toga duboko su zatpani u blato. Da je to zaista težak posao svjedoči činjenica, da su oni jednog od ovih brodova pokušali vaditi Englezi i odustali.

V. K.

ODJEĆA

krojačka radnja Šibenik
Obala oslobođenja 14 II. kat

IZRAĐUJEMO MUSKA ODIJELA, ŽENSKE KOSTIME, MUSKE I ŽENSKE KAPUTE I MANTLE PO ZELI I SUVREMENOJ MODI.

IZRADBA PRVORAZREDNA CIJENE SOLIDNE.

IZ SPORTSKOG ŽIVOTA

„Šibenik“ — „Borovo“ 2:1 (0:0)

Pobjeda izborena u zadnjim minutama

„Šibenik“ je u nedjelju odigrao svoju drugu utakmicu u takmičenju hrvatsko-slovenačke lige na domaćem terenu. Protivnik mu je bila momčad iz Borova, koju je tek u zadnjim minutama uspio pobijediti tijesnim rezultatom sa 2:1. Po lijepom vremenu, ali dosta teško na terenu momčadi su nastupile u ovim sastavima:

BOROVO: Jarić, Horvat, Velić, Božin, Virc, Nikoleska, Rastija, Jelačić, Relić I., Stamenković, Relić II.

SIBENIK: Bašić, Batinica, Erak, Blažević, Ijjadica, Tambača, Zorić, Bego, Đurić, Tedling, Stošić.

Zgoditke su postigli Rastija u 61. minuti za „Borovo“ a Tedling u 65. i 85. minuti za „Šibenik“. Sudac Baučić iz Splita.

Oko 1000 gledalaca, poslije utakmice, nezadovoljno je napustilo igralište u Mandalini uslijed veoma slabe igre, koju su predvele obje momčadi. To naročito vrijedi za prvo poluvrijeme, kada smo imali prilike gledati jednu i suviše slabu, mlaku i nezanimljivu igru. U tom dijelu nije bio upućen niti jedan opasniji udarac na gol. Objе momčadi kao da su se natjecale tko će više promašiti ili pak dodati loptu protivničkom igraču. Igralo se uglavnom u polju, a lopta se često nasumce bacala. Tek je u drugom poluvremenu igra poprimala življi ton. U tom dijelu domaći su bili premoćniji, što pokazuje omjer kornera

— 6:1 u njihovu korist. Igra je naročito oživjela poslije vodstva gostiju od 1:0. Zgoditak je postignut u 16. minuti, malo kasnije nego je sudac Baučić isključio iz igre Tambaču i Jelačića zbog nesportskog ispada. Ovaj zgoditak kao da je prenuo domaće igrače i oni sada mnogo življe napadaju na protivnička vrata. Do izjednačenja nismo trebali dugo čekati. U 22. minuti poslije jedne kombinacije Tedling je primio loptu na jedno 12 metara od vratiju, uputivši oštar udarac tako, da je lopta porred nemoćnog vratara pogodila mrežu. Poslije izjednačenja navale „Šibenika“ su sve opasnije i nekoliko puta lopta je projurila tik uz vratnicu. Jednom prilikom Stošić se našao u veoma povoljnoj situaciji, kada je sa nekih 3 do 4 metra oštro tukao pored gola. Tek u 40. minuti „Šibenik“ je uspio povesti preko Tedlinga, poslije jednog udarca s ugla. Malo zatim gosti su vratili jednim protunapadom i kad se lopta našla u rukama vratara Bašića, srednji branič gostiju Virc nepotrebno je naletio na njega, udarivši ga pritom u želudac. Kako je u tom momentu jedan dio neodgovornih gledalaca upao u igralište, došlo je do momentanog prekida utakmice. Posljednjih pet minuta redaju se naizmjenične navale jedne i druge momčadi u namjeri da promjene rezultat. Međutim, u

tome nisu uspjeli. „Šibenik“ je zasluženio pobijediti drugoplasiranu momčad „Borovo“, a pobjeda je mogla biti i veća da je bilo više preciznosti pred golom. Gosti su se, međutim, isticali grubom igrom u kojoj su prednjačili Virc i Relić I. „Šibenik“ je imao najbolje igrače u Batinici, Blaževiću i Tedlingu, dok su se kod gostiju istakli Božin, Rastija i Stamenković.

POZIVAJU SE SVI CLANOV I, PRIJATELJI I KIBICI NK »SIBENIK« DA DOBROVOLJNO SUDJELUJU U RADNOJ AKCIJI NA IZGRADNJI STADIONA »RADE KONČARA« U SUBOTU 23. X. POSLIJE PODNE. POČETAK U 3 SATA.

Tablica

RIJEKA	6	4	2	0	7:2	10
TREŠNJEVKA	6	3	2	1	13:4	8
BOROVO	6	4	0	2	10:8	8
TEKSTILAC	6	3	2	1	6:7	8
SPLIT	6	3	1	2	9:8	7
SEGESTA	6	3	0	3	13:9	6
BRANIK	6	3	0	3	12:9	6
LJUBLJANA	6	2	1	3	12:9	5
SIBENIK	6	2	0	4	6:8	4
ZELJEZNICAR	6	2	0	4	12:15	4
ULJANIK	6	1	1	4	6:10	3
KLADIVAR	6	1	1	4	6:18	3

Autotransportno poduzeće Šibenik

AUTOTRANSPORTNO PODUZEĆE - ŠIBENIK
TELEFON: UPRAVA 2—70
GARAŽA 4—28

ZIMSKI VOZNI RED

važi od 15. X. 1954. godine

Zadar-Šibenik-Split (BRZA PRUGA) SAOBRAČA SVAKOG DANA												
Odlazak	km	STANICE	Povratak									
5.00	ZADAR	FILIP JAKOV BIOGRAD N/M PIROVAC VODICE	18.30									
				7.00	ŠIBENIK	16.30						
							7.30	ŠIBENIK	16.15			
										9.30	BORAJA PRAPATNICA TROGIR KASTE LA SPLIT	14.00
7.00	—	15.30										
			10	TIJESNO	13.45							
						23	PIROVAC	13.45				
									28	PROSIKA	13.45	
												36
41	PAKOŠTANI	13.45										
			48	BIOGRAD N/M	13.45							
						52	FILIP JAKOV	13.45				
									54	TURANJ	13.45	
												59
67	SUKOŠAN	13.45										
			71	BIBINJE	13.45							
						76	ZADAR	12.30				
									10.00	76	ZADAR	

Šibenik-Drniš SAOBRAČA SVAKOG DANA								
Odlazak	km	STANICE	Povratak					
6.00	14.00	—	9.00 18.30					
				11	TROMILJE	16	KONJEVATE	20
7.30	15.45	34	CA (Drniš)					
				14.00	—	10	VODICE	8.30
16.30	46	KISTANJE	6.00					
				Šibenik-Kistanje SAOBRAČA SVAKOG DANA OSIM NEDJELJE I DRŽAVNOG PRAZNIKA				
14.00	—	10	VODICE		8.30			
				24		ČISTA MALA	31	MOSTINE
Šibenik-Sapin Dolac SAOBRAČA SVAKOG DANA OSIM NEDJELJE I DRŽAVNOG PRAZNIKA								
	14.00	—	10	JADRTOVAC	9.30			
17						GREBAŠTICA	23	DRAGA
	16.30	36	SAPIN DOLAC	7.00				

RADNOVI NA STADIONU DOBRO NAPREDUJU

Već je mjesec dana otkako su započeli radovi na uređenju stadiona »Rade Končar« na Subićevcu. Oni se užurbano nastavljaju. Sada se upravo proširuje stadion u pravcu tvornice »Jadranka«, a istovremeno se prekopava teren. Uzduž lakoatletске staze vrše se iskopi. Pored radova na samom igralištu, ataptirat će se zgrada trafostanice, u koju će biti smještene klupske prostorije, svlačionice i kupaonica. Gledalište se također proširuje za još nekih 2000 sjedišta, tako da će ono moći primiti oko 3000 ljudi. Također će se postaviti osam željeznih električnih stupova, nakon čega će se instalirati električno svijetlo koje će omogućiti odigravanje noćnih utakmica. Na radovima sudjeluje oko 130 radnika. Svim poslovima na stadionu upravljaju Ante Dumić i Joso Baranović. Stručnjaci predviđaju da bi radovi mogli biti potpuno gotovi krajem travnja iduće godine.

»SPUŽVAR« (KRAPANJ) — »POLET« (ZABLACE) 1:0

U predigri nogometne utakmice »Šibenik« — »Borovo« sastali su se »Spuzvar« iz Krapnja i »Polet« iz Zablaca. Pobijedio je zaslužen tim »Spuzvara« sa 1:0. Zgoditak je postigao Bačelić.

U I. poluvremenu Krapljani su imali mnogo više od igre, ali uslijed neefikasnosti svoje navale to nisu znali iskoristiti. To se osobito ispoljilo u drugom dijelu igre, kada su upropastili tri zrelе šanse.

Vujić odigrao simultanku

U prostorijama SD »Šibenik« održana je u nedjelju simultanka na 17 ploča. Simultanku je odigrao Domagoj Vujić, prvokategorik. Od 17 partija dobio je 11, 3 remizirao, dok je izgubio svega 3 partije. Najbolju igru pružili su Rapajić i Radoničić. Za ovu simultanku vladao je među šahistima u gradu velik interes. U nedjelju će se održati nagradni brzopotezni turnir.

Kako popraviti lokalne puteve

Stanje puteva u selu Bilicama je očajno. Takovo stanje traje već nekoliko godina.

Ukupna dužina puta, koji se nalazi u kritičnom stanju, iznosi oko 7.000 met. Put, koji vodi od Novog naselja, t. j. glavne ceste ka zaseocima Erceg i Petrović je u takovom stanju, da po njemu ne mogu saobraćati motorna vozila pa ni konjska kola sa teretom.

Svi mi zainteresirani za to vrlo važno pitanje se pitamo: Dokle će takovo stanje puta u Bilicama potrajati? Za sada, nitko ne može da odgovori. Stvar se vuče kao da je taj problem nerješiv. On se daje riješiti, a na nama je da počnemo raditi na tome.

Pitanje popravka lokalnih puteva u našem kraju poslije rata

TJEDAN POŠUMLJAVANJA OD 24. DO 31. LISTOPADA

Značaj i važnost šuma

Dryo kao proizvod šume ne daje nam samo ogrijev, razno građevno drvo i industrijski materijal, već iz njega danas dobijemo putem prerade papir, žestu, katram, umjetnu svilu, razne lijekove, dok drveni plin često puta nadomjesti i sam benzin. Šuma nas štiti od nepogoda i vjetrova, ublažuje ostru klimu, zadržava navalu bujica i poplava, ne dozvoljava odplavlivanje zemlje, i t. d. i t. d.

Zato svugdje gdje nema šume, a osobito na padinama, kiša zemlju odplavi i teren ogoli pretvarajući ga u sivi kameniti krš. Najbolji su nam primjeri u tome goleti uokolo našeg grada. Mjestimično na njima nikad nije postojala šuma, a mjestimično je ona bila uništena od okupatora u oba svjetska rata, no žalost i od mnogih naših nesavjesnih građana.

Istina je, da od ovih naših šuma uokolo grada ne ćemo imati onih materijalnih koristi, koje su ovdje bile nabrojene, jer to nije neka značajnija površina, niti se šuma u tu svrhu može koristiti, ali će se korist šume ispoljeti u drugom vidu, za nas daleko korisnijem i značajnijem. Ogromne zelene površine djelovat će ugodno i kulturno na karakter grada. Od Crnice i Smričnjaka, preko Subićevca do Krža i Mandaline, Paklinom, Kanalom i Martinskom, pružit će se radnom narodu našega grada, i ugodna šetališta i odmarališta.

Tu korist od šume uočili su i naši preci, koji su još pod konac prošlog stoljeća, otpočeli sa sadnjom šume. God 1894. šibenska općina pošumljavao predio oko »Malog i velikog vrela«, t. j. predio od današnje Vidičice do dječjeg igrališta na Subićevcu. Nešto kasnije 1902. god. grad otkupljuje tvrđavu, danas nazvanu Subićevac, a onda »Forte Barone« ili »Degenfeld« koja je bila vlasnost Erara i otpočimlje sa sistematskom sadnjom borove šume na čitavom tom području. U to vrijeme vladao velik interes za uređenje tog predjela, pa da

bi on dobio i po svom imenu narodni karakter, na jednoj od svojih sjednica 1906. god. gradsko vijeće čitavom tom predjelu zajedno sa tvrđavom daje ime Subićevac.

Zalaganjem Sime Grubišića, osniva se 1912. god. društvo »Subićevac«, sa zadatkom uređivanja i pošumljavanja tog predjela, koje je društvo u vremenu svog četrdesetogodišnjeg djelovanja mnogo pridonijelo da se očuva šuma na Subićevcu, izgrade mnogi putevi i obave razni drugi radovi. Društvo i danas djeluje i u granicama svojih mogućnosti nastoji pridonijeti ostvarenju postavljenih ciljeva.

Ako su, dakle, naši preci pridavali toliki značaj šumi i uređenju Subićevca, zar dami danas ne nastavimo ići njihovim stopama? Zar nam nije dužnost da popravimo ono što je kroz ratne godine uništeno i posječeno, kao i da nastavimo sa sadnjom tamo, gdje se stalo i da postepeno zazelenujemo još uvijek velike površine goleti.

Odmah nakon oslobođenja naše zemlje, pokretane su u nekoliko navrata u okviru NF-a dobrovoljne akcije pošumljavanja. One su dijelom i uspjele, ali našalost zbog velikog broja i nedovoljnog čuvanja tih predjela rezultati su izostali.

Danas su se u tom pogledu stvari izmijenile iz temelja. Broj koza je oraničen i na predjelima u neposrednoj blizini grada gotovo ih i nema. Nastoji se također na pošumljenom dijelu površina ograničiti do maksimuma i ostalu stočku. Čuvari danas krstare po čitavom predjelu od Križa do Smričnjaka u Crnici i rezultati nisu izostali. Ali kod ovoga ne treba stati. Uporne trebamo nastaviti s daljnjim osvajanjima još uvijek velikih površina krša i goleti i njihovog zazeljenja.

Stoga SSRN u čast proslave desetogodišnjice oslobođenja našeg grada, uz mnoge manifestacije i priredbe, pokreće i akciju pošumljavanja Subićevca i okoline. U toj plemenitoj i za naš grad korisnoj akciji, treba da sudjeluje svaki naš građanin, jer će time manifestirati ljubav za svoj grad, njegov napredak i dobrobit. Opravdano se stoga može očekivati, da će ova akcija potpuno uspjati, da će se svaki naš građanin u »Tjednu pošumljavanja« od 24.—31. listopada o. g. odazvati pozivu SSRN i pridonijeti svoj udio što uspješnijem ostvarenju tog zadatka.

Neka nam stoga u »Tjednu pošumljavanja« bude glavna parola »Pošumljavajmo krš i čuvajmo šumu«, jer ćemo time najdostojnije proslaviti desetogodišnjicu oslobođenja našeg grada.

Slavko Čaleta

OBAVIJEST

bivšim austrijskim državljanima, koji su emigrirali u vremenu od 4. III. 1933. do 1. IV. 1945. god. Savezno kvršno vijeće — Sekretarijat za socijalno osiguranje obavijestio je ovaj Zavod, da mu je Državni sekretarijat za vanjske poslove dostavio kopiju note ambasade Republike Austrije u Beogradu u pogledu donošenja nekih novih propisa iz austrijskog socijalnog osiguranja.

Ti propisi odnose se na osobe koje su kao austrijski državljani napustili Austriju u vremenu od 4. III. 1933. do 1. IV. 1945. godine iz političkih (izuzev zbog nacionalsocijalističkih djelatnosti) ili vjerskih razloga ili radi njihovog porijekla, pa su se naselili u našoj zemlji i eventualno

primili i jugoslavensko državljanstvo.

Da bi se moglo udovoljiti traženju spomenute ambasade, pozivaju se svi bivši ili sadašnji austrijski državljani, da se prijave ovom Zavodu.

ZAVOD ZA SOCIJALNO OSIGURANJE kotara Šibenik

»SIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda za grad i kotar Šibenik

Uredništvo, štamparsko poduzeće »Stampa«

Glavni i odgovorni urednik NIKOLA BEGO

Tekući račun: Narodna banka Šibenik broj 531—T—292

Rukopisi se ne vraćaju.

Pretplata za tri mjeseca Din 120.—, pola godine Din 240.—, za 1 godinu Din 480.—.